

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Postna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Odnosaji med Jugoslavijo in Italijo:

Danes se sestane Stojadinović in Mussolini

Predsednik vlade dr. Stojadinović je snoči prispel na uradni obisk v Rim, kjer so ga sprejeli zelo svečano — V Rimu ostane tri dni in bo imel razgovore z italijanskimi državniki

Beograd, 6. dec. r. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović je včeraj odpotoval v Rim na uradni obisk. V Rimu bo ostal kot gost italijanske vlade, nato bo v spremstvu zunanje ministra grofa Ciana obiskal Milan.

dr. Stojadinović pojavil ob oknu salonskega vagona in vzkliknil v italijanski: V imenu svoje domovine pozdravljam lepo italijansko državo! Častna četa mu je ponovno izkazala čast in nato je vlak počasi zapustil postajo med navdušenimi pozdravi in vzkliki vseh prisotnih ter velike množice ljudstva, ki se je zbrala okrog postaje.

Svečan sprejem v Rimu

Rim, 6. dec. AA. Ob 17. uri popoldne so se začele po ulicah Rima, koder bo šel sprevod s kolodvora, priprave za sprejem predsednika jugoslovanske vlade in zunanje ministra dr. Milana Stojadinovića. Vse priprave so bile zaključene ob 20. uri. Zvečer so se na velikem trgu pred postajo razvrstile številne godbe, delegacije in fašistični oddelki v uniformah. Ob 21. uri je bil ves trg prepoln ljudstva. Ob 21.15 so na trgu že igrane številne godbe. Povsod se je klicalo Jugoslavijo.

Pogled na srednjo dvorano na kolodvoru je bil res veličasten. Ob mestu, kjer se je moral ustaviti poseben vagon jugoslovanskega predsednika vlade, je bil postavljen poseben vzvišen oder. Oder je bil velik 2000 kv. metrov in na njem so se kmalu zbrali vsi odličniki in čakali na posebni vlak jugoslovanskega predsednika vlade. Četi italijanski gardisti so poveljevali kapetan Vidali. Ob njem so stali poveljniki vseh polkov rimske posadke. S poveljniki so prišli tudi številni višji in nižji oficirji teh polkov. Ob zidu pri izhodu so se postavili miličniki in nato kraljevski karabinjerji v svojih pisanih uniformah s trikotniki in velikim perjanicami. Kapitan karabinjerjev je bil v slovesni uniformi z veliko rdečo perjanico na klobuku. Vse to se je zlivalo s splošnim lispom postaje; njen notranji prostor je bil ves v jugoslovanskih in italijanskih zastavah. Stebri postaje, ki nosijo ogromen strop, so bili pokriti z grbi savojske in Karadjordjevičeve dinastije. Grbi so se končevali v zavoje jugoslovanske in italijanske zastave. Vhod v dvorano čakalnico je bil ves zastrt z rožami in rdečimi nagelji. Ves peron je bil okrašen še s palmami in drugim zelenjem.

Ob 21.30 je prišel na postajo armadni general Viciniani, ki je takoj pregledal častno četo. Na peronu so bili že državni podtajnik za mornarico admiral Cavignani in druge ugledne osebnosti. Ob 21.35 je nastala na peronu splošna pozornost. Na peron je prišel Duce. Bil je v uniformi maršala milice. Ves sveč in dobro razpoložen ljubezljivo pozdravlja vse navzoče, ki ga pozdravljajo z globokim spoštovanjem. Spremlja ga grof Ciano. Takoj nato je Duce pregledal častno četo in se nato vrne v sredo odra, ves čas v spremstvu grofa Ciana.

Ker njegov prihod ni bil predviden, so bili vsi zelo presenečeni. Na sredni odra se je Duce pogovarjal z generalom Viciniani, grof Ciano pa je prišel k jugoslovanskim novinarjem, ki so ga najpriščneje pozdravili in nekatere je takoj poznal, ker se je z njimi videl že v Beogradu. Dejal jim je: Že v Beogradu sem vam omenil, da je tisto bilo le začetek. Naše prijateljstvo se poglablja, napreduje in je zmeraj trdnjše. Zelo sem srečen, da je predsednik dr. Stojadinović prišel v Rim. Ponavljam, zelo sem srečen.

Med tem so se levo od vhoda zbrali člani našega poslanstva pri Kviralu, med njimi so major Trajanović, svetnik Beljanski, Sečurović, naš poslanik pri Vatikanu s soprogo ter svetnikom Mascettellijem in Mgr. Madjercem, rektorjem zavoda sv. Hieronima. Vsi gospodje so v frakih, vojaške osebnosti v paradižnih uniformah, ker to zahteva italijanski protokol. Na desnici so bili poslanci držav balkanskega sporazuma in Male antante, italijanski diplomati in novinarji. Na peronu je bil tudi princ Colona, ki je zastopnik najvišjega italijanskega plemstva in guverner Rima. Ob njem je bil nemški veleposlanik v Rimu Hassel, ki je bil poprej nemški poslanik v Beogradu, nato pa so bili še minister za kulturo ljudstva Alfieri, državni podtajnik v letalskem ministrstvu Valle, ki se je takoj pridružil Duceju in njegovemu spremstvu.

Točno ob 22. uri je poseben vlak pripeljal na rimsko postajo. Iz vagona je izstopil najprej minister Citadini, šef ceremonijal v italijanskem zunanjem ministrstvu, ki spremlja predsednika vlade že od meje. Nato je izstopil predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z odprtim površnikom in ves namejen in vedrega lica. Prvi pozdrav z Ducejem je bil dolg. Prisrčno sta si segla v roko. Mussolini mu je želel dobrodošlico, dr. Stojadinović pa se mu je zahvalil. Nato se je dr. Stojadinović pozdravil po prijateljsko z grofom Ciano. Duce je pozdravil nato gospo Stojadinovićevo in ji izročil šopek orhidej. Nato sta dr. Stojadinović in Duce pregledala častno četo. Zaslišajo se povelja in vojaška godba začne igrati jugoslovansko

himno. Med tem ko vojaške osebnosti salutirajo, dvignejo vsi navzoči klobuke. Duce in grof Ciano sta vzela dr. Stojadinovića v sredo in skupaj so vsi trije nato pozdravili ostale. Ves čas se je Duce živahno pogovarjal z dr. Stojadinovićem. Vsi trije so se nato podali v dvorno čakalnico.

Skozi dvorno čakalnico so počasi krenili proti izhodu in brž ko jih je množica opazila, se je dvignil val vzklikanja: »Živela Jugoslavija! Živel Duce!«

Sprevod je bil točno določen po protokolu. Duce se je ustavil ob dvorni čakalnici, tako dolgo, da se je razvil ves sprevod. Sele tedaj se je vsedel v svoj avtomobil, ko se je vse spremstvo dr. Stojadinovića razvrstilo v avtomobilih. Vzklikanje se je okrepilo v trenutku, ko je sprevod zavil v ulico Nazionale. Duce je zadovoljno spremljal pozdrav rimskega prebivalstva predsedniku vlade prijateljske Jugoslavije.

Komaj se je zaključil sprevod skozi mesto, se je z doletel jasne neba vili dež. Ves dan je bilo v Rimu zelo solčno vreme. Ob 22.30 sta gospa in g. dr. Stojadinović že bila v vili Madama, kjer bosta stanovala med svojim bivanjem v Rimu.

Vse mesto je okrašeno z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami ter z zastavami in grbi mesta Rima. Posebno lepo je

okrašen prostorni trg pred postajo. Izhodna vrata iz dvorske čakalnice, skozi katera sta stopila predsednik vlade dr. Stojadinović in zunanji minister grof Ciano na trg, so še posebno pompozno okrašena. Na javnih zgradbah, na palačah in velikih bostih se vijajo dolge jugoslovanske zastave. Fasade posameznih hiš so okrašene z velikimi števili malih jugoslovanskih in italijanskih zastavic in amblemov italijanske in jugoslovanske države. »Piazza Esedra« je okrašena z ogromnimi jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami, tako da predstavlja ves ta okras posebnost celote. Ob pričetku velike »Via Nazionale« se prav tako vijajo ogromne zastave obeh držav. Preko 9.000 m platna v jugoslovanskih barvah so porabili za okrasitev Rima o priliki tega dogodka. Mesto je bilo tudi enoči svečano osvetljeno. Vsi zgodovinski spomeniki, fasade zgodovinskih palač, vse fontane so bile osvetljene z električnimi žarometi. Mesto je bilo poleg tega razsvetljeno tudi za stari rimski način, tako da so migljajoče luči svetile na mnogostevilnih balkoni, oknih in frizih velikih zgradb. Obenem so bili prižgani tudi veliki svetilniki in žare z oljem. V rimsko nebo so projektirali svetle svetlobne stebre z rimskega aerodroma.

Veliko število novinarjev in foto-reporterjev je imelo mnogo dela. Tudi tuji novinarji kažejo najživahnejše zanimanje za sleherno podrobnost tega diplomatskega obiska. Med njimi je mnogo ameriških dopisnikov, ki brez vsake rezerve naglašajo, da je ta obisk akt kurtoazije in manifestacija že utrjenega prijateljstva, čeprav ni od sejanja Mussolini-Stojadinović-Ciano pričakovati nikakih novih pogodb. Toda ne glede na spremembe v odnosih med Italijo ter Jugoslavijo in drugimi državami, je že samo okolščina, da je to prijateljstvo solidno zgrajeno, da se je njim odstavil z dnevnega reda taven problem, ki je nekoč povzročal resne skrbi političnim pisarnam in svetovnemu tisku, je dejstvo, spritno katerega se tuji novinarji zbirajo v Rimu in z vseni simpatijami zasledujejo vse etape teh manifestacij italijansko-jugoslovanskega prijateljstva.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

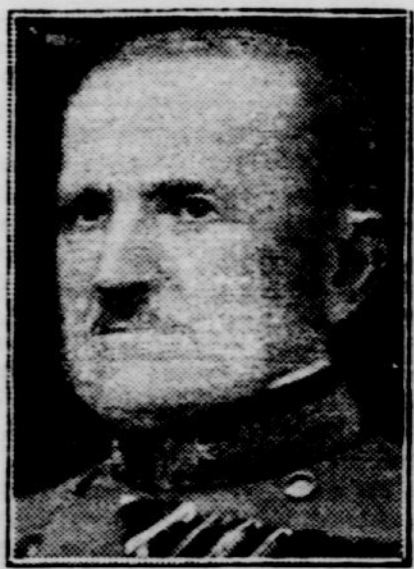
Aljehin-Euwe

Amsterdam, 6. decembra. 1. 25. partija dvoboja za svetovno šahovsko prvenstvo, v kateri je imel Aljehin bele figure, je bila po 40 potezah prekinjena v boljšem položaju za belega.

Podmaršal Joža Tomše

Ljubljana, 6. decembra. V visoki starosti 87 let je včeraj popoldne na svojem domu ob Ljubljani št. 7 za vedno zatisnil oči podmaršal Joža Tomše, bivši general avstrijske vojske.

Joža Tomše se je rodil v samotni vasi na Polici pri Podnatu kot sin poslastika Tomšela, po domače Tonca. Fant je bil zelo nadarjen in oče je hotel, da bi postal Joža gospod. Ko je bil star 8 let, ga je oče odpeljal v Ljubljano, kjer ga je vpisal v normalno. Tu je končal šolo, nato pa je odšel za 4 leta v Kranj, kjer je bilo otvorjena 1. 1861 nižja gimnazija, a višjo gimnazijo je zopet študiral v Ljubljani.

Želja starega Tonca, da bi postal sin duhovnik, se ni izpolnila. Namestu v semenišče jo je Joža mahnil v visoko šolo na Dunaj, čeprav očetu to ni bilo po volji in nekaj časa sploh ni hotel vedeti za sina. Že v gimnaziji je bil Tomše izbiran matematik in zato se je odločil za profesuro. Nepristani politični nemiri v drugi polovici 19. stoletja, ko se je Avstrija borila z Italijo in Prusijo, so onemogočili redni študij visokošolev. Tomše pa je vztrajal na dunajski filozofski fakulteti, dokler ga niso poklicali k vojakom. Ker je bil izvrsten

matematik, so ga dodelili k artileriji, kjer je trajal takrat pouk le dve leti. Kakor v srednji šoli je bil tudi tu med odličnjaki. Po študijah je postal porotnik in dodelili so ga 13. topničarskemu polku. Sele tedaj sta se z očetom pobotala. L. 1876 je moral njegov polk v Bosno, kjer se je Tomše zelo odlikoval v burnih dneh okupacije. Njegovo temeljito znanje je zlasti upošteval artilerijski general Korpatsek in zaradi tega je bil tudi povišan v majorja, čeprav mu Nemci kot zavednemu Slovenceu niso bili preveč naklonjeni.

Pozneje je postal Tomše učitelj v strokovnih artilerijskih tečajih. Prav takrat se je razvijala moderna artilerija in Slovenec Tomše je bil prvi, ki je temeljito poznal ves njen ustroj od starih kanonov do modernih havbic. Po 40 letih službovanja so ga upokojili. Ko je kmalu potem izbruhnila svetovna vojna, je bil reaktiviran in povišan v lektmaršal-lajtnanta. Med vojno je zlasti proučeval artilerijsko tehniko in je bil za svoje zasluge povišan v plemiški stan.

Vse svoje življenje je bil general Tomše zaveden, odkrit in odločen Slovenec in zvest sin svojega naroda. Med svetovno vojno je pomagal mnogim našim možem, preganjanim zaradi narodnega prepričanja, in jih spravil na varna mesta. Po vojni je bil spet vpokojen in jeser svojega življenja je preživel deloma v Ljubljani, deloma pa v lepih Podbrezjah. Pokojnik si je izbral za svojo družico go. Josipino iz znane Pavlinove rodbine iz Podbrezj. Poleg nje žaluje za njim sin France, ki je intendantski polkovnik za generalštabne posle pri naši vojski, in hčerka Ana, poročena z intendantskim polkovnikom mornarice g. Jožtom Pretnarjem.

Jutri ob 11. Lodo truplo pokojnega generala blagoslovili pred hišo žalosti ob Ljubljani št. 7, potem ga pa prepeljejo v Podbrezje, kjer ga ob 15. položijo v večnemu počitku. Bodi pokojniku, ki ga bo naša javnost ohranila v častnem spominu, lahka domača gruda! Ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Politični obzornik

Predsednik »Matice Hrvatske« Lukas se zagovarja

»Javnost« je med drugim očitala predsedniku »Matice Hrvatske« Filipu Lukasa, da svoje dni ni bil separatist, marveč da je bil jugoslovansko orientiran. Na ta in druge očitke odgovarja sedaj Lukas v posebnih prilogi »Hrvatske revije« in izjavlja: »Osvobodilna ideja se je že v prvih trenutkih jela spreminjati v zatiralsko. Tako ni delal Pijemont v Italiji, ki ga mnogi Dalmatinci navajajo in primerjajo vlogi predvojne Srbije pri nas, a ne vidijo, da ta primerjava v nobenem oziru ne odgovarja dejstvu. Pijemont ni stremil za tem, da popijemontizira Italijo, marveč je on utonil v Italijo. Pijemont ni vsiljeval Italiji svoje vlade, svojih ministrov, svojih generalov, svoje diplomacije, svojih poslanikov, svojih višjih uradnikov in ni zahteval, da bi bil Turin prestolnica Italije. Najprej se je preselil v Firence in nato v Rim. Pijemont ni gospodarsko izkoriščal Italije in ni zahteval privilegijev za sebe, a to je tudi razumljivo, ker se je Pijemont zares boril v osvobodilne svrhe. Pijemont je kot država izginila, da se je mogla izgraditi Italija in italijanski narod, ki je sicer že v X. veku pokazal znake narodne zavesti. Pri nas se je vse delalo obratno in niso niti jugoslovanske ideje vzele v duhu Strossmayerja, marveč ji pustili samo prazno ime. Tako krivo pojmovanje srbskih strank in politikov dokazuje, da oni naših želj niso razumeli, a to krivo pojmovanje dokazuje tudi to dejstvo, da so kakor Madžari jemali za svoje svetovelave in sodelavce one ljudi, ki niso uživali narodnega zaupanja in izmed katerih so bili mnogi v času Avstrije na strani zatiralcev hrvatskega naroda. Tem starim odpadnikom so se pridružili novi, a ti so bili edini mentorji za Srbe v gledanju na hrvatsko vprašanje. Srbi bi morali uvaževati pravične hrvatske zahteve, ne iz milosti, marveč kot zahteve hrvatskega prava. Oni bi jim morali pastiti pravico, da sami vladajo nad seboj. Tako bi bili rešili načelo, o katerem so govorili, da so se zanj borili in da so v imenu tega načela prišli semkaj. Njihovi protihrvatski mentorji niso sicer povzročili mnogo škode svojemu narodu, marveč so škodovali Srbiji sami, ker se je po njihovi krivdi razbila ona aureola, v kateri smo mi gledali predvojno Srbijo...«

Pravijo, da je gospod Lukas zgodovinar. Ne moremo tega verjeti, ker kot zgodovinar bi ne smel postavljati na glavo zgodovinskih resnic, kakor to dela v svojem zagovoru. Vsakdo, ki je količikaj proučeval zgodovino zadnjih sto let, je moral ugotoviti frapantno sličnost, skoraj bi lahko rekli — istovestnost Pijemonta v italijanskem in Srbije v jugoslovanskem udeleževalnem procesu, dočim Lukas trdi, da nasprotno in zanika celo to, da bi Srbija imela namen osvoboditve svojih bratov v Avstro-Madžarski, dasi mora kot zgodovinar vedeti, da je srbska Narodna skupščina slovesno proglasila leta 1915., da je vojni cilj Srbije osvoboditev vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev izpod avstro-madžarskega jarma. Ako je v ostalem gospod Lukas tudi tako neskrupulozen v predstavljanju dejstev, potem njegov zagovor v celoti prav nevarno šepa!

Tako govore Čehi...

Češki poslanec dr. Kozak je imel pred kratkim shod v Pardubicah. Govoril je o političnem položaju. V svojem govoru je obirno razpravljal o notranji politiki, posebno pozornost pa je posvetil mednarodnemu položaju Českoslovaške republike in nevarnosti, ki ji grozi zlasti s strani Nemčije. Nič ni prikrival, da je položaj Českoslovaške vse prejšnjak zavidanja vreden, ker je okrog in okrog obkrožena od samih sovražnikov z edino izjemo Rumunije, ki bi jo raje danes, kakor jutri napadli, ako bi se ne bali, da bi bila pri tisti priti vsa Evropa v ognju. Ko je tako naslikal težak položaj Českoslovaške, je poslanec z vsem poudarkom izjavil:

»Naša doba je tako prenasršena dogodkov, da se izmiče vsaki točni kontroli. Toda vsi ti dogodki nas najdejo v najpopolnejši narodni enoti in slogi. Kritični odznanj to slogo je bolj utruje. Za izvrstno izvežbano in z vsem modernim orožjem dobro opremljeno vojsko imamo tudi odlično zaledje. Ako bi vendarle prišlo do najhujšega, bi se našli vsi Čehoslovaki v brat-skem objemu in vsi, prav vsi — od komunistov do klerikalcev — bi prosili za puške. Z onimi, ki nas v lastni državi ogrožajo, bi že znali napraviti kratek postopek. Čim manj se bomo bali umirati, tem bolj gotovo nam ne bo treba umreti. Ako bomo vedno delali in se ravnali po geslu: »Najboljše hoči, v boljše zaupaj in neumorno delaj, a z najhujšim računaj!«, ne bomo nikdar in nikoli razočarani in nikoli presečeni!« — Tako govore in tudi delajo Čehi, a mi? Mi se kofljemo med sabo in na široko odpiramo vrata tujcu, ki mislimo o njem, da je naš prijatelj, a je naš zakleti sovražnik!

Curth, 6. decembra. Beograd 10, Pariz 14.6875, London 21.6025, New York 432.75, Bruselj 73.525, Milan 22.76, Amsterdam 240.425, Berlin 174.25, Dunaj 80.40 do 81.70, Praga, 15.21, Varšava 81.80, Bukarešta 3.26.

Sprejem na meji

Postojna, 6. decembra. AA. Agencija Stećani poroča: Železniška postaja v Postojni je bila bogato okrašena z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami. Na postajnem peronu je bila razvrščena častna četa vojskova z zastavo in godbo. Prisotni so bili zastopniki oblasti iz treh pokrajin, tržaške, videmske in goriske, kakor tudi zastopniki oblasti, ki so davi prispeli iz Rima, med njimi jugoslovanski poslanik v Rimu Boško Hristić, generalni konzul v Trstu Vukašin Životić, šef protokola pri ministrstvu za zunanje zadeve grof Citadini, armijski poveljnik iz Vidna general Guzzoni general narodne milice Borgi, komandant divizije iz Gorice in druge ugledne osebnosti.

Vlak, s katerim je prispel jugoslovanski predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, se je ustavil na postojnski postaji ob 10. uri. Zastopniki oblasti so pristopili k vagonu, v katerem so bili tudi italijanski poslanik v Beogradu Mario Indelli in šef kabineta zunanje ministra dr. Dragan Protić in tajnik ministrstva, ki sta v spremstvu dr. Milana Stojadinovića. Predsednik vlade dr. dr. Stojadinović je povabil prisotne zastopnike vlade v svoj voz z ljubezljivim nasmehom je podal roko uglednim italijanskim osebnostim. Nato je v njihovem spremstvu izstopil iz vagona in pregledal častno četo. Ustavil se je na koncu čete in pozdravil zastavo 54 pešpolka. Godba je zaigrala jugoslovansko in italijansko himno. Po kratkem sprejemu, ki so ga priredili v slavnostnem salonu železniške postaje, je dr. Stojadinović vstopil nazaj v voz, ki so ga priklopili posebni kompoziciji, katero so stavili na razpolago uglednemu gostu. Gospo Stojadinovićevo, ki ni zapustila salonskega vagona, so bili izročeni krasni šopki cvetja. Po izredno prisrčnih pozdravih z vsemi zastopniki oblasti se je predsednik

O borbi za napredek človeštva, o laboratorijih in o življenju velikih mislecev Vam bo povedal napeto zgodbo prekrasni velefilm

Luč v megli

ERROL FLYNN ANITA LOUISE

Premiera jutri v Elitnem kinu Matici — Telefon 21-24

DNEVNE VESTI

— Nasi prometni uradniki v Franciji. V soboto smo poročali, da je odstopoval v Francijo 20 naših najmlajših prometnih uradnikov, da izpopolnijo svoje strokovno znanje. Iz območja železnice, direktoje v Ljubljani so bili poslani v Francijo postajnačelnik v Planici Franc Rožman, pomožni uradnik na postaji Lesce — Bled Franjo Lefčič in uradniški pripravnik v Mariboru Dušan Stošević.

— Delavske organizacije in brezposelnost. Tajnik glavne delavske zveze Milorad Belić je dal beograjskim novinarjem izjavo, v kateri je pojasnil stališče delavskih organizacij glede preskrbe brezposelnih. Delavske organizacije zahtevajo v glavnem stalno podporo za brezposelne in uvedbo 40 urnega tednika v industrijskih podjetjih. Po njihovem mnenju bi bilo treba onemogočiti in prepovedati uvoz tujih izdelkov v našo državo, ki jih lahko izdeluje naša industrija. To velja zlasti za veleblagovnice in druga podobna podjetja.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme s padavinami. Sneh je jelo deževati, ponekod pa snežiti in smo imeli do davi 27,5 mm padavin. Snežilo je tudi v Mariboru in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, v Sarajevu 10, v Skoplju 9, v Mariboru, Zagrebu in Beogradu 8, v Ljubljani 3,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 747,7, temperatura je znašala 0,9.

Iz Ljubljane

— Iz Slovesna krošnje odlikovanj. V soboto popoldne je predsednik mestne občine g. dr. Adlešč Juro v magistratni dvorani slovesno izročil odlikovanja, s katerimi je odlikoval Nj. Vel. kralj Peter II. nekatere ljubljanske gasilce in gasilke čete. Odlikovani so bili: z redom Jugosl. krone IV. stopnje g. dr. Kodre Anton, predsednik vseslovenske gasilske zveze in predsednik gasilske zajednice za dravsko banovino; z redom Sv. Save IV. stopnje prostovoljna gasilska četa Ljubljana-mesto in g. Mežek Franc, tajnik gasilske zajednice za dravsko banovino; z redom Sv. Save V. stopnje prostovoljna gasilska četa Ljubljana - Vid in g. Hrovatin Janez ter geometer Črna Milorad, odbornik gasilske čete Ljubljana-severni del; z zlato medaljo za državljanske zasluge g. Vrbinc Janez, odbornik gasilske čete Ljubljana-Barje in Zajo Anton, odbornik gasilske čete Ljubljana-mesto; s srebrno medaljo za državljanske zasluge g. Gorše Anton, član prostovoljne gasilske čete Ljubljana-mesto. V svojem nagovoru je g. župan zlasti poudaril samarištvo in državno brambeni pomen gasilstva, ki zahteva izobrazbo in vzorno organizacijo, ki je zlasti v Sloveniji tako zelo razvita, in je odlikovancev iskreno čestital. V imenu odlikovancev se je g. župan zahvalil g. dr. Kodre Anton, prosič ga, naj sporoči na najvišje mesto njihovo zahvalo.

— Iz Holje je jela razbiti kakor plati. Na živilskem trgu je bila v soboto zopet ena izmed tistih komedij, ki so tako značilne za naše ulice. Nekaj starih gospodinj je nekaj časa izbirala jela na trgu, nakar se je odločila za »kupčijo« pri solidni jajčarici, ki prodaja sveže jajca. Dejala je, naj ji našteje 36 jaje. Ko je gospodinja imela jajca v cekurju, se je poslovala po francosko, ne da bi plačala. Prodajalka jo je zažela klicati, toda ženska je bila gluha. Zažela se je dirka za tatlico. Ko so jo ujeli in je posredovali tudi stražnik, je dejala, da jaja raje razbije, kakor da bi jih plačala. Besno je udarila po njih, da ji je brizgnil rumenjak po obleki. Prodajalka je ostala tako brez blaga in denarja.

— Iz Na nekaterih hišnih lastnikih bi menda bilo treba nasloviti kolkovane prošnje, naj skrbijo, da bodo hodniki pred njihovimi hišami očisti. Če ne zapade snega do kolena, se jim ne zdi vredno klati snega. Dava ni bil sneg skidan tudi z mnogih hodnikov sredi mesta. Vtahi so se pešci lahko umikali vsaj na ceste s hodnikov, danes pa na ulici ni bilo niti otroka, kamor bi se človek lahko umaknil, ko mu stoji brozga že v grlo.

— Iz Otvoritev mesne strokovne knjižnice. V torek ob 9. dopoldne se bo odprla mesna strokovna knjižnica v mestni posvetovalnici. Po pozdravu predsednika mestne občine g. dr. Adlešča Jura bo imel strokovno predavanje načelnik mestnega socialnega urada svetnik g. Svetel Haribert, nakar bo odprl knjižnico. Strokovna knjižnica obsega zlasti literaturo iz pravnega, gospodarskega in komunalnega področja in je namenjena mestnemu uradniku.

— Iz Delavski dom je naša socialna ustanova. S 1. novembrom je bil odprt nov trakt Delavskega doma na Gosposvetski cesti in s tem je dobilo mnogo potrebnih stanovanj in stanovalne lepše sobice po razmeroma nizkih cenah. Zadovoljen je vsak, kdor je imel srečo, da je sobico dobil. Prosilci je bilo toliko, da vsem seveda ni bilo mogoče ustreči. Kmalu potem, ko je bil Delavski dom odprt, se je pokazala potreba po razširjenju istega. To se je tudi zgodilo in tako so prišli do letnih sobic mnogi, ki bi bili morali stati ostati v neudobnih letnih stanovanjih ali bi pa še teh ne imeli. V Delavskem domu so sobice za enega, dva in tudi več stanovanj s parketom, električno razsvetljavo, toplo in mrzlo vodo, stanovalci pa imajo na razpolago tudi prho in kopalnico. Potujoči dobe v Delavskem domu skupno ceno prenočitve. V kuhinji doma se dobi hrana in sicer po 2, 3 in 4 din obed in po isti ceni večerja. Pri teh cenah seveda ni čuda, da vlada v kuhinji tako vrvenje zlasti opoldne. Pri vsem velikem prometu pa gre delo tiho in gladko od rok.

— Iz Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov-sekcijska Ljubljana. V soboto predavanje, ki bo v torek dne 7. decembra ob 20. uri v predavalnici mineralnega inštituta univerze (vhod s Kongresnega trga). Predaval bo dr. ing. h. c. Mirko Roš, profesor tehniške visoke šole in ravnatelj zveznega preiskovalnega inštituta v Caribju o preiskavah in izračunih na izvršnih železobeton-skih zgradbah v Švici v letih 1924 do 1937. Predavanje bodo poslušale številne strokovne slike in diagrami. Vstop je prost vsem, ki se zanimajo.

— Iz Potrebno krpanje. Mestne ulice so na mnogih krajih potrebne temeljitejšega popravila, a pri nas se navadno omejujejo na krpanje. V zadnjem času so nastale kolonije tudi po ulicah in trgih sredi mesta. Tudi na desni mostu v smeri Stritarjeve ulice se je usedel tlak in nastane ob dežju do tri metra dolga luža, kar se voda ne more odtekat. Ravno tako je tudi ob prehodu mimo Magdževih trgovin na Alksandrovici cesti.

— Iz Na svoji poletni turneji, ki jo je priredil slavni francoski violinski virtuos Robert Soetens z Orkestralnim društvom Glasbene Maticice po slovenskih mestih, je povsod delal ogromen uspeh. Njegovi nastopi pa so prav tako razvili občinstvo po drugih velikih mestih in tako piše kritik dunajskega lista Neues Wiener Journal: »Robert Soetens se je predstavil kot violinist izrednih lastnosti. Zgodnost njegove igre zavzema takoj in navduši; njegova interpretacija ima veličino in nobelo, ocenem

pa vso lahkost in prožnost, ki sta lastni latinskega duha. Dodajmo še, da razpolaga z občudovanja vredno levo roko, da ima do kraja točno intonacijo, skratka vse, kar moremo pričakovati od violinista svetovnega formata. Njegov koncert v Ljubljani je v ponedeljek, 6. t. m. ob 20. v veliki filharmoniji dvorani.

— Iz Oglejte si zabavno Kranjsko komedijo »Skedenj«, ki jo ponovno šentjakobčani v sredo na praznik 8. v soboto 11. in v nedeljo 12. t. m. ob 20.15. in naslednji so boste od srca: jeclavemu Patru (Lavrša), zapitemu pesniku Seniel (Košaku), nerodnemu zaljubljenemu Mihi (Novaku), temperamentalni Jerci (Čufutovi) in drugim. Igra vsebuje mnogo komičnih situacij in duhovitih domislekov, ki izvrstno zabavajo gledalce. Počna dvorana se razlega veselo smeja. Smehi in smehi. Ker so to poslednje vrzotice, ne zamudite prilike, ogledati et lo izvrstno komedijo.

— Iz Poklonit se Adamčevemu grobu. Radi stabeža vremena se bo poklonila na Adamčevem grobu danes ob 18. uri samo deputacija Učiteljskega poveljskega zbora in ne več zbor, kakor smo prvotno javili v dnevnem časopisu. Odbor.

— Iz Če je ženska pijana. Na Poljanški cesti so bili ljudje prednočnim priče mučnega dogodka. Kmalu po 21. uri se od nekod primajale nekoliko vinjen moški in pijuna ženska. Slednja je prišla kričati in se nasmajati na hišo. Stokala in vpila je tako presunljivo, da so ji mimoidoči, prepričani da ji je slabo ali da se ji je pripetila nesreča, skušali na vse načine pomagati. Ljudje so jo odprli od nje in jo ženske iz hiše prinisale v skodelinah vodo in kavo, da jo potolažijo. Ko pa je ženska zbila posode po tleh, so uvideli, da gre za pijenko, ki je padala in zopet vstajala. Pijanko je porzneje prijel stražnik, ki je pozval policijski avto, da jo je odpeljal na stražnico.

— Iz Literarni večer društva »Tabor« bo v četrtek 9. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Odmelek iz svojih del bodo recitali priznani primorski pesniki in pisatelji osebno. Sodelovalji bodo g. dr. Ivan Pregelj, dr. Izo Grušen, Janko Samec, Josip Ribičič, dr. Bogomir Marzjau, Stano Kosovel, dr. Vladimir Bartol in Ciril Kosmač. Imena nam priča, da bo večer na umetniški višini. Vstopnina: sedeli 3, stojeci 2, dajaki 1 din. Čisti dobiček je namenjen v društvene dobrodelne namene. Vabimo našo javnost, da se udeleži večera v tim večjem številu.

— Predavanje v železobetonu s posebnim oziranjem na nove predpise se primno 17. januarja 1938 na Tehnični srednji šoli v Ljubljani. Predaval bo g. ing. Rudolf Škof, profesor Tehniške srednje šole v Ljubljani. Predavanje bo vsak delavnik od 15. do 18. ure predvidoma do 30. januarja 1938. Pisane priloge sprejema predavatelj do 1. januarja 1938.

— Podporna zadruga drž. polic. namestnik in upokojenec dravsko banovine v Ljubljani, priredi dne 8. januarja 1938 pod pokroviteljstvom bana dravske banovine gospod dr. Marka Naličana v vseh prostorih Slovenskega doma na Taboru običajno letno dobrodelno prireditve z bogatimi srečovanji. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo bolnim članom zadruge, njih članom in sirotam, se prosi cenjeno občinstvo, ustanove in druge organizacije za blagohotno naklonjenost ob priliki osebne ali pisane vabilenja, za kar se v naprej zahvaljuje odbor.

— Iz Elitni kino Matica obvešča, da je danes neprekinjeno zadnjakrat ob 18. uri film »Dolomiti v plamenu«. Obe večerni predstavi odpušča vsled koncerta.

— Iz Dar mestnim revežem. V počastitev blagopokojne g. Marije Svetel sta darovala g. Ivo in Ana Sumara, lastnika gestilne na Cankarjevem nabrežju 5 din 100.— za mestne reveže. Mestno poglavarstvo se darovalcem za lepi dar iskreno zahvaljuje.

— Iz Tatvine. V zadnjih dveh tednih so imeli v hiši št. 13 na Viču več tatvin. Tat je odnesel železno dvigalo, železen drog teč več orodja, tako da ima lastnik Vrhovec blizu 1000 din. škode. Kot tatstvo zasledujejo nekoga brezposelnega mlarskega pomočnika, ki je tudi brez stalnega bivališča. Iz stanovanja Josepa Kasteleca na Sv. Petra nasipu 57 je bila on dan ukradena 400 din vredna srebrna ura, znanke »Doxar«. Posesnik Franc Flister iz Bresta se je v četrtek ustavljal z vozom na Vidov-

Šumski cestni in stopil po opozviti v hišo. Njegovo krivično odgovornost pa je izrazil tat in na odhodu s voza nov zimski jopič, vreden 500 din. V predsobo stanovanja Franca Kukuševca na Celovški cesti 28 se je vtihotapil oni dan nečisto ter mu odnesel rjavo zimsko suknjo, rjav šal in denarico, v kateri je bilo okrog 120 din. Z dvorišča hiše 1 v Ravnikarjevi ulici sta bili ukradeni dve rjuhi, last Franca Čornika.

— Iz Nepeščen prodajalec nogavice. V memo v Rožni dolini na Cesti IX. je stopil v sotočo mlajši krošnjar, ki je ponujel v nakup nogavice in druge pletenine. Ko pa je moral lastnika mesnice Brigita Setnikarjeva za hip oditi iz lokala, je krošnjar hitel izrabil priliko, ukradel in prebežal okrog 450 din in izgubil. Oškodovanca je tatvino napazila šele dez dobro uro.

Iz Maribora

— K umetniški razstavi v kladu. Maribor je poleg Ljubljane naša edina slovenska mesto, ki se razvija tudi v likovni umetnosti. To je mogoče le z velikim številom izravnanih umetnikov samih, ki kljub težavam niso obupali. Ako ne bo mogoče zabuditi v mariborskem mestanstvu večje zanimanja za domačo umetnost, bodo naslednji tudi ta prizadevanja omagala. Nasi umetniki so pričakovali, da bodo dosegli večji gromotni uspeh vsaj z razstavo, prirejen v okviru Umetnostnega tedna v veliki kazinski dvorani, ki bo trajala do 9. t. m. Toda tudi to upanje se je kakor izgubilo, ne bo uresničeno. Dosedanji obisk ni zadovoljiv, odkup del pa še manj. Dosejel je prodanih šele 6 del. Ali bo mariborska razstava javnost res dopustila, da bo up in idealizem naših umetnikov omagal in bo ostalo naše mesto v bodoče brez razstav? Morda so bo vsi še te zadnje dni zganjali? Upamo, da bo Mariborski tujski promet. Pretekli mesec je obiskalo naše mesto 2914 tujcev, od teh 1292 izemcevev. Največ je bilo Avstrijcev (344), sledijo Nemci (74), Čehoslovanci (67), Italijani (83), Madžari (27), Poljaki (17) itd. Nočnin beleži novembraški statistika 7715, iz česar je razvidno, da je bil tujski promet v preteklem mesecu še precej zalvojlj.

— Odlikovan je bil meš drugimi z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje predsednik Zdrženja rezervnih lastnikov g. Jakob Perhacev. Čestitamo!

— Tri otroke zastrupila. Na podlagi raznih govorice so mariborski otroci v neki vasi nad Kamnico aretirali 31 letno služkinjo Jožeko J., ki je ostajenka, da je zastrupila tri svoje otroke. Osumljena je rodila v zadnjih letih tri nezakonske otroke, ki pa so kmalu po rojstvu na skrivnostnem način umrli. Aretrirana prizna, da je otrokom kuhala čaj iz nekkih trav, kakor so otroci umrli. Preiskava se nadaljuje.

— Velik vlom. Pri posetniku Francu Radolcu v Leskovcu pri Pragerskem je nekdo vlomil v spalnico in ukradel železno ročno blagajno, v kateri je bilo za 11.000 dinarjev zlatnine. Vlomljen so že na sledu.

— Osojenec ubijalci. Mali senat je v petek obsodil 35letnega Karla Bretterkliča na 4 leta 6 mesecev roboje, ker je ob priliki cerkvenega prošenja v St. Ilju 5. septembra zaklal delavca Franca Magliča. Daje je bil obsojen 21letni Jožef Danko na 4 leta 6 mesecev strogega zapora, ker je pri kožuharju s kolom ubil v Koških delavca Alojza Hladnika. Za isti zločin je bil obsojen Leopold Smigove na 8 leta 6 mesecev roboje.

— Šturt zaradi uživanja mišnice. V Gemlji pri Ormožu je 32letni vinčar Alojz Zemljščič stalno užival mišnice. Uživanje tega strupa mu je bilo že strast. Toda ta navada je bila to dni zanj usodna. V sredo je razvil nekoliko večjo dozo mišnice in moč je prišel besneti. Morali so ga zvezati in prinesli na posteljo. Nesrečnik je še isto noč zadilnil.

— Zastrupila se je večeraj zjutraj na Vodnikovem trgu 4 komaj 26-letna urarska pomočnica Krista P. Zavžila je večjo dozo veronala. Nezvestno obunanko so prepeljali v mariborsko bolnišnico. Vzrok ni znan.

— Miklavževa nedelja. Včerajšnja nedelja je bila v znamenju Miklavža. Trgovine so bile ves dan odprte in trgovci so bili še razmeroma precej zadovoljni s kupčiji. Skrbne mamice so nakupovale darove

in sadovnjake hitelo takšno oblačno dimov. V mestu je bilo včeraj ves dan sneg živahno. Pač miklavževa nedelja.

— Šah v Mariboru. V X. kolu šahovskega turnirja v Mariboru je Setine premagal Rupara, inž. Prek Mišuro, Kukovec Setinec, Lukeš st. prof. Silo in Bien Kresnik. Partiji Lukeš ml. Stojšek in Radolč-Nomsta bili prekinjeni. Stanje po X. kolu: Kukovec 10, inž. Prek 8½, Lukeš st. 6½, Blon 5½ (2), prof. Sila 5 (1), Stojšek 4½ (3), Mišura in Setine po 4½, Nosen 4 (1), Senica 4, Rupar 3 (2), Lukeš ml. 2, Radolč 1½ (1) in Kresnik pol točke.

— Druga operetna premiera bo prve dni tega tedna. Po klasični opereti sledi modernna revijska »Pod to goro zeleno«. Je to res pravi šlager, ki je zadnja leta obšel ves svet. Dejanje je vseskozi zabavno, postro, in živahno, glasba pa je polna narodnih motivov. Glasbeno vodstvo ima g. Harzog, režijo pa g. Harzostovič.

Predavanje

o Purkynu

Ljubljana, 8. decembra. V torek 7. t. m. bo predaval g. univ. doc. dr. Albin Selžkar: »Ob 130-letnici rojstva Jan. Evang. Purkyně«. S tem predavanjem se boče Prirodoslovno društvo skromno oddolžiti znamenitemu menstveniku, prirodoslovcu-fiziologu bratčega češkega naroda. Purkyně, kateremu so letos čelili za njegove velike zasluge za znanost in kot enemu prvobornih češke narodne samostojnosti in svobode posvetili celo leto: »Purkyněovo leto«. Obširna in važna so njegove znanstvene raziskave in doprinosi in že prve teh so mu ne samo v domovini, temveč tudi pri Nemcih, ki Čehom niso bili naklonjeni, prilele sloves znanstvenika in te zasluge so toliko, da ga sinemo po pravici imenovati ustanovitelja fiziologije, ki temelji na podrobnih in sistematičnih preiskavah.

Poleg obširnega znanstvenega dela je Purkyně pisal tudi razne članke o vzgoji, organizaciji itd., udeleževal se je češkega preprodnega gibanja in deloval za zblizanje in skupno delovanje vseh slovenskih znanstvenikov. Ker je bil Purkyně poleg tega osebn prijatelj Tyrija, odpade brez dvoma gotovo duhovni del izoblikovanja sokoške ideje nanj.

Predavanje, ki ga bo spremljalo bogato število diapozitivov, katerim bodo deloma priključeni tudi eksperimenti, bo v mineraloški predavalnici. Začetek ob 18.15.

Iz Trbovelj

Čenjenemu občinstvu iz Trbovelj, Zagorja in Hrastrnika naznanjam, da

sem preselila trgovino

gorenjskih čevljev vseh vrst iz hiše ga. Zak v novo prenovljen lokal klobučarja g. Cimermana.

Potrudila se bom postreči z najboljšim blagom in na najnižjo ceno. Oglejte si zalogo! Se priporoča MIHAELA MARKIC

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 6. decembra: zaprto.
Torek, 7. decembra: Šinkovci. Red B.
Sreda, 8. decembra: Firma. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Četrtek, 9. decembra: Julij Cezar. Red A.
Petek, 10. decembra: zaprto.
Ponedeljek, 6. decembra: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Torek, 7. decembra: Saviljski brivec. Red Breda.
Sreda, 8. decembra: Pri trah mladencih. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. Goslužje ga. Marius Brumen-Lubejva.
Četrtek, 9. decembra: Gorenjski slavček. Red Četrtek.
Petek, 10. decembra: zaprto.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prehitel, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

GOSTILNO

na periferiji z več lepimi sobami in 80 do 100 hl, se odda. Ponudbe na upravo »Slovenskega Narodja« pod »Kardijac«. 2302

PAENO ZAGO

v Ljubljani, z lepim akkladičcem se odda v najem ali sprejme družabnika s potrebnim kapitalom. Ponudbe na upravo »Slovenskega Narodja«. 2302

ribje olje

iz lekarne dr. Picotija v Ljubljani se priporoča bladem in slabotnim osebam

KLISJEJE
VELBARYNE
JUGOGRAFIKA
V PETRA NAPI 23

NOVI MODELI
Zimske suknje, nepremotljive Hubertus plašče, obleke, perilo i. t. d. prodajamo še vedno z znatnim popustom.

PRESKER

Sv. Petra cesta

SNEŽNE CEVLJE
galošje, kakor tudi druge čevlje popravljamo »Express« brzo-popravišalnice Sv. Petra cesta 6. 2829

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISMI POUK

Vošerni tečajji, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dn-avno od pol 7. do 8. ure. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Christofor učni zavodi, Domtranzna c. 15.

STANOVANJA

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

ENOSOBNO STANOVANJE
in lokal 3x5 m takoj oddam. Poljanisa Cokzova cesta 1. 2302

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OREHOVA JEDRCA
le cvetlični med nudi najceneje J. MENART, Domžale. 392

ENONADSTROFNO H40

novi, dobro grajeni, v Kranju prodam radi razmer. Pogoj! ugodni. Polko Anton, Klanec 63, Kranj. 2322

VSAKOVRSNO POHIŠTVO

in LESTVE Vam izdela po najnižjih cenah trdim
L. REPŠE
LJUBLJANA — IGRIŠKA ULICA 3.

VZROK POTOVANJA V ORIENT

Perzijske preproge, orientalsko pohištvo in še druge starinske reči po nizkih cenah naprodaj.

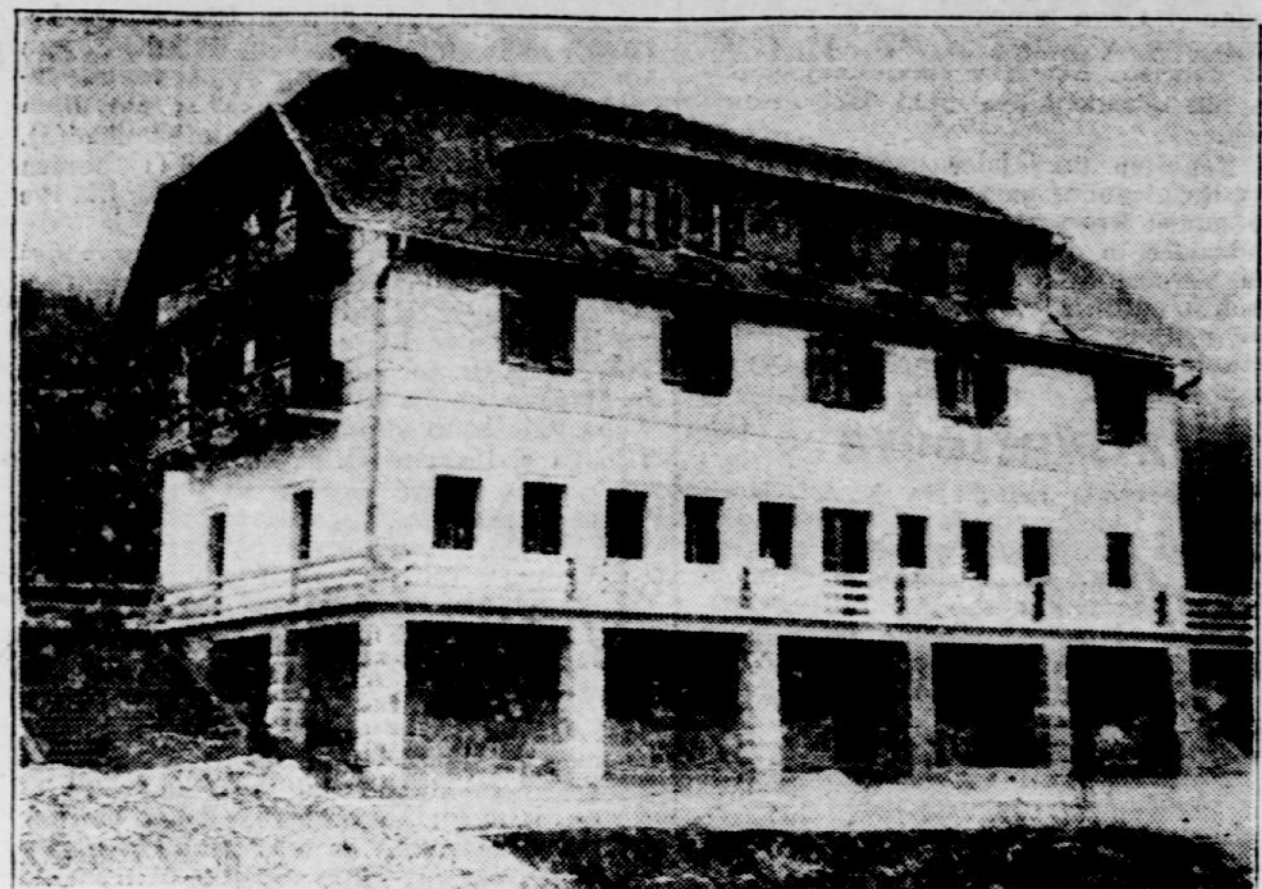
OGLED PRI
ZIPKIN—ORIENT—KARPET

v palači Dunav, vhod iz Beethovne ulice 14 — II. nad.

LJUBLJANA

Prvo sokolsko okrevališče

je bilo včeraj svečano otvorjeno v Kranjski gori

Ljubljana, 6. decembra. Tih, brez hrupa in bučne reklame je zgradila Jugoslovanska sokolska matica v Kranjski gori prvo sokolsko okrevališče, v lepem, okolici odgovarjajočem slogu zgrajeno in krasno opremljeno poslopje, kamor bo hodilo sokolsko članstvo in mladina, pa tudi drugi gostje na oddih. Na enem najlepših krajih slikovite doline stoji ponosna sokolska trdnjava in čaroben je z njene terase pogled na vrhove naših gorskih velikanih. Ustavi se pred tem lepim delom sokolske volje in žilavosti, pa se nehoti vpraša: Kako to, da poganjajo iz tal novi sokolski domovi in da je dobilo jugoslovensko sokolstvo svoje prvo okrevališče vprav v času najhujših preizkušenj? Nič čudnega ni v tem. Poedinci, organizacije in celi narodi, če so zdravi in na pravi poti, ustvarjajo največja dela baš v najtežjih časih.

Včeraj je bilo prvo sokolsko okrevališče v naši državi z lepo, intimno interno svečanostjo otvorjeno. Ze v soboto je prispelo v Kranjsko goro več sokolskih pravkov na čelu s prvim podstarešino in predsednikom Sokolske matice br. Ganglom, da so pripravili vse potrebno za včerajšnjo svečanost. Po Kranjski gori so zavirale državne trobojnice, saj se prebivalstvo dobro zaveda, kolikoga pomena bo sokolsko okrevališče za gospodarski in tujsko prometni napredek Kranjske gore. K svečani otvoritvi je prispelo mnogo odličnih gostov. Z vlakom so se pripeljali zastopnik Nj. Vel. kralja artiljerijski podpolkovnik Stefanović, minister za telesno vzgojo narodov dr. Miletič, zastopnik banke uprave prof. Josip Jeras, predsednik JZSS dr. Ciril Pavlin, starosta ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacher s tajnikom Flegarjem, starosta sokolske župe Maribor dr. Gorišek, starosta sokolske župe Celje Smernik in starosta sokolske župe Novo mesto dr. Vasič, starosta sokolske župe Kranj popularni Jakob Spicar, a že v soboto sta bila v Kranjski gori narodni poslanec dr. Riko Fux in zasopni k savezne uprave SKJ načelnik sanitetnega oddelka dr. Milorad Feliks. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi zastopniki krajevnih oblasti sreski načelnik dr. Vrečar iz Radovljice, predstojnik okrajnega sodišča dr. Bregar, krajevskogorski župan Budinec, predsednik tujsko prometnega društva Lavtičar in predsednik gostilničarske zadruge Malešič z Jesenic. Podstarešina E. Gangl in narodni poslanec dr. Riko Fux sta sprejemala in pozdravljala goste na kolodvoru, potem je pa sprejel E. Gangl kot domačin kraljevega zastopnika in ministra dr. Miletiča na pragu doma s kruhom in soljo.

Ko so se v domu zbrali vsi gostje in ko je prišel tudi domači župnik g. Karel Čuk, je spregovoril podstarešina SKJ Gangl. Po topli pozdravi je pojasnil navzočim, kako je prišlo do zgraditve prvega sokolskega okrevališča v okviru Petrove petletke. Zemljišče je bilo kupljeno leta 1931. Gradnja se je pa pričela lani začetkom avgusta. Pomosni dom z 20.000 m² obsegajočim zemljiščem predstavlja vrednost 1.300.000 din. Stroški so se krili deloma s prihranki Sokolske matice, deloma z brezobrestnim posojilom, nekaj so pa prispevali dobrotniki. Načrte so napravili za poslopje ing. Nace Perko, za notranjo opremo pa ing. arh. Kobe in ing. Jesih. Sokoli so ponosni, da nosi njihovo prvo okrevališče svetlo ime starejšine našega mladega kralja Petra II. Župnik g. Čuk je p. kratkem govoru opravil cerkvene obrede, potem je pa znova spregovoril podstarešina Gangl, ki je ob koncu prečital pozdravni brzojavki Nj. Vel.

kralju Petru II. in Savezni upravi. Slednjič je naprosil kraljevega zastopnika podpolkovnika Stefanoviča, naj v kraljevem imenu otvori dom. Po otvoritvi so si gostje ogledali dom, ki spada po svoji ličnosti in notranji opremitvi med naše najmodernejšje hotelske stavbe. Od zunaj se dom ne vidi tako velik, a vendar bo lahko sprejel pod streho v skrajni sili tudi do 150 gostov. Velika njegova prednost je v tem, ker ima večino sob z eno posteljo, a zelo prikopna bodo tudi skupna ležišča v tretjem nadstropju. Dom ima vodovod, centralno kurjavo in električno razsvetljavo. V vsaki sobi je umivalnik s toplo in mrzlo vodo, v vsakem nadstropju kopalnica in prha. Krasna je z lesom obložena obednica, velika sicer, toda tako prijetna, da se v nji takoj počuti domačega. Iz obednice se pride na veliko verando, kjer bodo lahko gostje poleti obedovali in večerjali, pa tudi za solnčenje bo zelo prikladna.

Pred otvoritvijo je bila servirana gostom zaкусka, po otvoritvi jih je pa povabil domačin E. Gangl na skupno kosilo. Gostje so se lahko prepričali, da bo tudi postrežba v domu odlična. Med kosilom je bilo izrečenih več napitnic. Govorili so podstarešina Gangl, zastopnik Savezne uprave podpolkovnik dr. Feliks, starešina krajske sokolske župe Jakob Spicar in predsednik JZSS dr. Pavlin. Potem je pa tajnik SM Verij Svajger prečital pozdravne brzojavke Savezne uprave, predsednika SPD dr. Pretnarja, II. podstarešine SKJ dr. Paunkoviča in zagrebške župe.

Mnogo prekratek je bil čas od odhoda vlaka, saj so se počutili gostje v prelepem domu tako prijetno, da so se le težko poslovili od njega in da se bodo radi vedno znova vračali vanj. Srečno naključje je našlo, da so prisostvovali otvoritvi prvega sokolskega okrevališča starešine vseh naših petih sokolskih žup.

Iz Ptuja

— Visoko odlikovanje. Ta dni se je mudil v Ptuju francoski konzul g. Remerand iz Ljubljane, ki je osebno izročil ustanovitelj in predsedniku tukajšnjega francoskega krožka g. dr. Fernu Ivanu red akademske palme. Odlikovanju so prisostvovali tudi sreski načelnik dr. Vidic, komandant mesta major Marković, mestni predsednik dr. Remec in drugi zastopniki uradov in društev.

— Še vedno nepojasnjena smrt neznane ženske. Identiteta neznane ženske, ki so jo našli mrtvo in že skoraj napol razpadlo v gozdu v bližini Slovenje vasi, še vedno ni ugotovljena kljub vsemu prizadevanju oblasti. Naknadno se je še dogajalo, da so našli v slumasti torbici med drugim tudi listek obhajila, na katerem je zabeleženo ime Ana Nickel in ki nosi datum 27. IV. 1893. Na nekem drugem papirju pa so našli še dobro čitljivo odtisnjeno štampiljko policijske direkcije v Gradcu. Zato domnevajo, da je bila neznanka najbrž avstrijska državljanka in so bile o tem obveščene tudi avstrijske oblasti.

— Miklavževanje v Ptuju. Letos je bilo miklavževanje v Ptuju izredno živahno. Skoraj vsa trgovske izločbe so bile aranžirane v znamenju bližajočega se Miklavža. Tudi kupčije so bile živahne. Zato so bili tudi Miklavževi večeri, ki so jih priredili Sokol. trg, nameščenci in drugi, zelo dobro obiskani. Izredno dobro je bil obiskani Sokolov Miklavžev večer v Narodnem domu, kjer je bila številna deca obdarovana.

ROLF FREMONT:

Svet v razvalinah

— Res je, bolje bo, če počakamo do noči, — je pritrdil mož visoke postave v popotni obleki. Njegovi čisto kratko pristrizeni kostanjevi lasje so bili že močno sivi, temnorjave oči so čisto zamežikale in prsti so nervozno mečkali cigareto. Sklonjen nad zemljiščem je sledil kapitanovemu prstu, kačočemu pot, ki naj bi jo prevozila podmornica do ameriške obale.

— Kajti moramo dobro na carinske ladje, ki so noč in dan v službi in ki križarijo pred pristaniščem iščoč whisky in rum: kakor besne, — je menil drugi mož v sivi obleki, manjše postave, mlajši najmanj deset let od prvega; njegovi črni lasje so bili pa tudi že nekoliko prepleteni s sivimi.

Kapitan je srdito zagodrnjal: — To so podli ogleduhi. Odkar izplačuje vlada tako visoko nagrado za vsak plen, nam ti lakomneži kvarijo pošteno obrt. Toda meni še niso dorasli. Svoj tovor pripeljem vedno brez vsake nezgode na določeni kraj in lahko se pobaham, da še noben sodček mojega tovara ni prišel tem lopovom v kremplje.

* namreč tihotapce alkoholnih pijač.

Proti zastojkarjem

Novinska podjetja na Norveškem so navezana večinoma na kolportážno prodajo svojih listov. Kakor pri nas, so pa tudi na Norveškem nekateri ljudje že vajeni predati liste po trafikah in vrniti jih, da pridejo potem v upravo nazaj kot neprodani izvod. Med ljudmi, ki si pomagajo tako, da jim ni treba listov naročati ali kupovati, se res nekaj siromašnih, večina bi pa vati, je res nekaj siromašnih, večina bi pa noče. Ta razvada se je bila razpasla na Norveškem tako, da so imela podjetja veliko izgubo. Končno so bila prisiljena pomagati si tako, da dajejo zdaj v prodajo izvod svojih listov zalepljene z rdečim papirjem, ki ga mora čitatelj odtrgati, če hoče res prebrati list tudi na drugih straneh in ne samo na prvi.

Prvi je segel po tej samopomoči veliki dnevnik »Aftenposten« v Oslu, ki zaleplja vse kolportážni prodaji namenjene izvode s pomočjo posebnega stroja z barvastim, gumijastim pasom po vsej dolžini in rabi to v reklamne svrhe tako, da ubije dve muhi z enim udarcem. »Aftenposten« je prvi evropski list, ki je segel po tem načinu samopomoči. In to se mu je zelo dobro obneslo. Zanimivo je pa, da je prvi dnevnik, ki si že dolga leta pomaga tako proti zastojkarjem, v Saigonu izhajajoči francoski list »La Presse Indochinoise«. Tudi pri nas bi bil, kot rečeno, potreben tak ukrep, ker je vedno več ljudi, ki hočejo citati liste v trafikah in jih prečitane vračajo, čeprav jim to ni potrebno.

Najstarejše ceste

Gotovo bo marsikdo pomislil, da so najstarejše ceste na svetu tiste, ki so jih zgradili staroveški Kitajci, Asirci ali Egipčani. V resnici pa ni tako. Najstarejše ceste sploh ne izvirajo od ljudi, temveč od živali. Ze več tisoč let prej, predno je začel graditi človek, so izhodili afriški sloni in ekvadorskih kraji dolge ceste, utrjene prav tako, kakor so zdaj naše občinske ali pa tudi nekatere banovinske ceste.

Sloni so hodili daleč skozi sicer neprehodno džunglo in preko ozemlja, človeku zelo težko dostopnega. Šele pozneje so ljudje našli te steze in jih jeli rabiti kot ceste. Širina teh cest se je ravnala po ozemlju. Tu so bile zelo široke, tam zopet zelo ozke. Da so to ceste prastarega izvora, se vidi po ogrebah na skalah, preko katerih so ponekod vodile. In sloni so poznali pri tem svoj sistem. Glavne ceste so bile vedno zvezane s stranskimi, vodečimi k rekam ali k oddaljenim gozdom. Razen tega so pa imeli med glavnimi cestami še posebne zveze.

Koliko je ljudi na svetu

Nemški statistični urad objavlja v svojem organu »Wirtschaft in Statistik« najnovejše podatke o številu prebivalstva na zemlji, zbrane na podlagi zadnjih ljudskih štetij tako, da odgovarjajo približno stanju iz lanskega leta. Nemci imajo na tem poseben interes, ker hočejo pokazati, kako je nemški narod v primeri z drugimi potisnjen ob stran, ker je velik in ima oddaljenega zelo malo prostora, saj kolonij sploh nima. Pustimo Nemcem njihove zahteve po kolonijah, nas zanimajo samo statistični podatki.

Na svetu je po najnovejših podatkih 2116 milijonov ljudi. Azija šteje 1162 milijonov prebivalcev, ali blizu 55%. Evropa jih ima 526 milijonov, Amerika 266, Afrika 151, Avstralija z Oceanijo pa 11 milijonov. Najgostejše naseljena je še vedno Evropa, kjer pride na en km² 46 prebivalcev, kjer je pa še vedno dovolj prostora, če pomislimo, da pride v Belgiji na en km² 273 prebivalcev, na Holandskem 250, v Angliji in Severni Irski 194, v Nemčiji 144, v Italiji 138, na Češkem 138, na Moravskem 134 itd. Mnogo redkeje so naseljeni drugi deli sveta; v Avstraliji in Oceaniji pride povprečno na 1 km² samo 1 prebivalec. Po številu prebivalcev so tri največje države Anglija, Kitajska in Sovjetska Rusija. Prva šteje 516.000.000 prebivalcev, druga 437.000.000, slednja pa nekaj nad 170 milijonov.

RAZUMLJIVO

— Slišal sem, da si se oženil. Kako si pa zadovoljen z zakonskim življenjem? — Zelo. Moja žena je tiha, noče nobene nove obleke, niti klobuka, v planini ne hodi, na počitnice tudi ne... — Kako dolgo si pa oženjen? — Teden dni.

V SOLI

Profesor razlaga v soli značaj leva. Med drugim pravi, da lev ne prenese srepega pogleda naravnost v oči. Potem pa pokliče dijaka in ga vpraša: Kaj bi storili, če bi se sredi pustinje naenkrat pojavil pred vami lev? — Dijak: Izbulil bi oči in ga srepo pogledal...

Josefina Baker se je poročila

Vzela je industrijerca iz Pariza Jeana Lyona in postala francoska državljanka

Slavna plesalka Josefina Baker je postala francoska državljanka in zdaj se piše Lyon. V francoskem mestecu Greve-Coeur v departementu Orne je bil 30. oktobra opoldne okrašen magistrat z girlandami in modro-rdečimi zastavicami. Župan tega mesteca J. Ammy Schmidt je parlamentarni poročevalec za francoski državni proračun in kot tak igra v francoskem parlamentu najvidnejšo vlogo. In on je poročil Josefino Bakerjevo, ki so jo poznali prebivalci mesteca Greve-Coeur že prej, saj so poslušali njene popevke na gramofonskih ploščah. Posebno radi so poslušali njeno popevko »J'ai deux amours« — »Dve ljubezni imam — svojo domovino in Parizo.

Pred magistratom se je ustavil avto, iz katerega je izstopila Josefina Baker v črni obleki s črnim klobučkom na glavi in perziancem čez ramena. In že ji je ponudil roko njen mož Jean Lyon, prijatelj župana Schmidta in lastnik gardu v bližini mesteca. Ženin je bil v modri obleki, za njim sta stali dve deklici z velikimi šop, ki ohlajajo, prva svetlolasa, druga rdečelasa. Nevesta in ženin sta sedla v naslanjače, pričel pa za njima. Ženinova priča je bil njegov brat, nevestina pa ravnatelj pariškega »Folies Bergera«.

Odprla so se vrata in vstopil je župan, opasan po francoski tradiciji s široko trobojnico. Josefina ga je sicer poznala, toda s trobojnico okrog pasu ga ni še nikoli videla. Ob pogledu nanj se je široko zasmejala in pokazala svoje krasne bele zobe. Ta čas so prišli v dvorano gasilci v paradnih uniformah. Čudili so se, zakaj se nevesta tako od srca smeje. Župan je takoj pričel poročni obred.

Ženin Jean Lyon, rojen leta 1910 v Parizu, nevesta Josefina Baker rojena 1907, v Saint Louisu v ameriški državi Missouri. In župan je pripomnil: Zdal se torej Francozinja. Sicer je bil pa tudi St. Louis v Missouri prvotno francosko mesto in prav je, da se zdaj vračate k nam.

Ko sta Bakerjeva in njen mož odhajala z magistrata, je klicala pred njim zbrana množica radovednežev na vse grlo: Vive la mariee! Zivela nevesta!

Iz Zagorja

— Smrt dobrega starca. Prejšnji teden smo pokopali 72letnega bivšega rudarja Ivan Trošta iz Zagorja. Pokojni je večino življenja prebil v nemških rudnikih. Prihranil si je bil za prijeten domek, ki si ga je postavil v Zagorju. Tu je prebil zadnje dni svojega življenja. Bil je priljubljen in čvrst večini prebivalstva radi svoje skromnosti manj znan, ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudi. Zapušča dve hčeri in sina, ki je v daljni Afriki trgovce. Od tam je pošiljal očetu redno podporo. Bodi pokojniku lahka zemlja!

— Sveta Barbara, zaščitnica rudarjev, je največji rudarski praznik. V časih pred vojno in do velike krize so jo slavili in se ji priporočali zelo bučno in pristrčno. Pri nas je ostalo od slavne tradicije samo se to, da se z zastavo in godbo udeležijo rudarji vsega revirja slovesne maše, potem pa se sleherni po svoje razveseljuje in priporoča kakor ve in zna. V to svrhu je tudi letos razdelilo rudniško ravnateljstvo kopcem po 30. vozačem in ostalemu delavstvu po 20 dinarjev. Lansko leto se je bilo nakazanih za pogostitev v rudniški restavraciji 1200 dinarjev, ki pa so bili letos razdeljeni med otroke starovpokojsencev. Skupni efekt obdaritve znaša okroglo 15.000 dinarjev. V soboto, na sam dan Barbare je teklo delo v polnem razmahu, včeraj ob 10. pa je bila slovesna služba božja, medtem ko je imela mladina topiške, to je specifično rudniške šole, prosto, ob 10. uri pa je odšla v cerkev, kjer se je pripravljala za zdravje in delo brez nezdov svojih očetov, ki sleherni dan hodijo globoko pod zemljo kopat trd kruh zanje, vedno lačne in vsega potrebne otroke.

— Prvodecembarska proslava Sokolskega društva je dosegla zelo lep uspeh tako v pogledu obiska kakor tudi sporeda. Na predvečer se je članstvo, v kolikor ni bilo zadržano v službah, udeležilo obhoda. Sokolski dom je bil slavnostno razsvetljen, z zletnega telovadišča pa so svigale v zrak rakete. Na sam dan zedinjenja se je po slovesni službi božji, katere se je uradno udeležila deputacija Sokolov, vsrila v dvorani Sokolskega doma slavnostna seja z zaprisego novih članov, prevedbo dece v narščaj in razdelitvijo med letom doseženih

diplom mladim tekmovalcem in tekmovalkam. Nova apneniška peč, katero gradi TPD nad kolodvorom, bo kmalu dozdajala. S to vred so zdaj postavljene tri velike peči, a sledečo pomlad bodo baje zgradili še dve, tako da bo kompleks nad postajo predstavljal veliko apneniško podjetje s kapaciteto do 15 vagonov dnevno.

Trije vlomi

Zagorje, 4. decembra. Od nedelje na ponedeljek preteklega tedna ponoči je bilo vlomljeno v trgovino in trafiko g. Jurce v Zagorju. Vlomilec je upognil železne ključne v oknu in se splazil v notranjost. Odnesei je večjo množico tobačnih izdelkov in še nekaj drugega. Trgovinarje ter naložil v »Miklavževu malhoo za okroglo 700 dinarjev blaga, čeprav si oškodovanec ni na jasnem, če ni na škodo celo več, blizu 1000 dinarjev.

Od četrtka na petek je vso noč močno deževalo. Ponoči je ga. Korbarjeva zastislala, kakor da nekdo spodaj v pritličju odpira vrata v trgovino Bate. V ostalem temnu ni pripisovala večjega pomena, ker je šef trgovine g. Vovk Mirko včasih tudi ponoči kontroliral lokal. Zjutraj pa so mimoidoči opazili, da je vlomljeno. Orožniška preiskava je ugotovila sledeč dejanski stan: vlomilec je z izposojeno sekirno — sekira je last g. Simoničica izpod »Skale« — razbil ključavnico na vratih. Odnesei pa ni vsega, kar je dosegel, saj je bilo v lokalni blaga za več tisočev. Zbral si je par čevljev za 199 din, tri pare gašo in par gumijastih škornjev za delo. Pobrskal je tudi v mizni blagajnici, kjer pa je našel samo 91 dinarjev gotovine, izkupiček prejšnjega dne pa je šef že prejšnji dan zvečer varno spravil.

Komaj je bil odkrit ta vlom, že je prijavil mesar g. Ino, da mu je bilo prav tiste noči vlomljeno v malo mesnico na Svespovni. Tam se je rokomavah založil s prekaljenim mesom in napravil »dobitke« za okroglo 200 dinarjev. Tudi tu se je vilo, da je bil na delu isti vlomilec.

S tem v zvezi opozarjamo vse, da poostre čuječnost ter da varno in trdno zaklepajo svoje shrambe, ker ni izključeno, da si ne bo vlomilec kmalu poiskal novih priboljškov.

— Vsak izmed nas mora poslati drugima dvema poročilo. Čim napiše, da hoče stric odpotovati tega in tega dne z vlakom ob tej in tej uri, morata druga dva brezpogojno priti na kraj, omenjen v pismu pri datumu, — je zapovedal Walpole svojima tovarišema.

— Dobro, to bi bilo urejeno. Pridemo točno tja in tedaj, kamor in kadar bo želel tisti, ki bo pismo pisal.

— Upam, da imamo vse listine v redu? — je vprašal Bowden.

— Seveda, v najlepšem redu.

— Jutri postanemo torej pravi Američani.

— Da, zajemamo pristni, samo prosim vaju, da nikoli ne pozabita na to.

— Kaj ne govorimo najlepše čikaško narečje?

— To nas je veljalo mnogo truda, — se je zasmel Gardner.

— Res je, samo pozabiti ne smemo, kako lahko je spraviti človeka v zadrego, — ga je posvaril Walpole.

— To še ni najhujša past. Toda, če se človek nenadoma prebudi opolnoči — to je nekaj drugega. V takem primeru se kaj lahko spozabi in blekne, kar ima na jeziku. Pctem je pa vse zažvoženo.

— Naitežje bo vozil Edvard. Za naju dva se bo težko kdo zmenil, on bo moral pa dobro paziti na vsakem koraku, da se ne izda.

— Da, težko nalogo si prevzel, Walpole, in zato pazi dobro, Mnogo je odvisno od njegovega uspeha.